Uddevalla kommun
kommunen@uddevalla.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av gymnasieskolors åtgärder vid fusk gällande Uddevalla gymnasieskola, Agneberg EK i Uddevalla kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Uddevalla gymnasieskola, Agneberg EK i Uddevalla kommun avseende kvaliteten i skolenhetens åtgärder vid fusk. Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Följande frågeställningar ingår i granskningen:

1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 1. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att verksamheten uppfyller kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 finns granskningens författningsstöd. I denna granskning använder Skolinspektionen begreppet ”vilseledande” som synonym till begreppet ”fusk”.

Beslut

Rektorns ledning och samordning av arbetet för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper

Uddevalla gymnasieskola, Agneberg EK uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att rektorns ledning och samordning av arbetet med åtgärder vid fusk **i hög utsträckning** ger lärarna förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Utifrån Skolinspektionens kvalitetskriterier har utredningen visat att verksamheten inom det granskade området fungerar väl.

Lärarnas beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper

Uddevalla gymnasieskola, Agneberg EK uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att lärarnas arbete med åtgärder vid fusk **i flera delar** ger dem beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Skolenheten behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Verka för att alla lärare aktivt använder strategier för att motverka och upptäcka vilseledande vid bedömningssituationer på plats i lektionssal

Uppföljning

Uddevalla kommun ska senast **den 3 maj 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skicka redogörelsen till **skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se**. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer 2026:3806 för granskningen i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Rektorns ledning och samordning

Lärarnas förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att ge lärarna förutsättningar att arbeta för att utveckla sin bedömningspraktik samt deras möjligheter att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande.

Lärarnas förutsättningar att arbeta med sin bedömningspraktik för att motverka vilseledande

Granskningen visar att rektorn möjliggör för lärarna att arbeta med bedömning och betygssättning på ett sätt som stärker varje lärares beredskap att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn verkar för att lärarna har tid att arbeta med att utveckla sin bedömningspraktik och att de inom ramen för detta även har möjlighet att arbeta med frågor som handlar om att motverka och upptäcka fusk vid bedömningssituationer. Såväl rektorn som lärarna berättar att lärarna har egen planeringstid i sin tjänst där det finns möjlighet för dem att själva styra innehållet utifrån sina behov. Lärarna uppger att planeringstiden förvisso är begränsad men att den är tillräcklig för att kunna involvera frågor om att motverka och upptäcka fusk.

Lärarnas förutsättningar att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att det finns tid och forum för lärarna att regelbundet samverka på ett sätt som stärker deras beredskap att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn verkar för att lärarna regelbundet samverkar med varandra och att de inom ramen för denna samverkan bland annat samarbetar för att motverka och upptäcka vilseledande. Av intervjuerna med rektorn, lärarna och av dokumentation från huvudmannen som Skolinspektionen tagit del av framgår att rektorn har organiserat lärarna i ett programlag och i skolenhetsövergripande ämneslag. Lärarna ger exempel på att de regelbundet har ämneskonferenser och att de då bland annat samtalar om fusk

och frågor om generativ AI. De berättar att rektorn delvis styr innehållet i dessa möten och att hen exempelvis har tydliggjort att de ska arbeta med frågor om generativ AI, inklusive olika aspekter av fusk såsom plagiat och falsk information. Enligt rektorn, lärarna och inkommen dokumentation framgår att rektorn också organiserat för strukturerade gemensamma diskussioner avseende kvalitetssäkring av bedömningsunderlag och arbetet mot fusk under kompetensutvecklingsdagar och arbetsplatsträffar. Enligt rektorn har hen därtill inför innevarande läsår infört pedagogiska träffar ett par gånger per termin för att ge lärarna möjligheter att samverka kring innehåll som de själva ser behov av. Rektorn och lärarna uppger att lärarna därutöver samtalar om de fall av fusk som de upptäckt i arbetslagen och programlaget samt använder dessa som utgångspunkt för att arbeta förebyggande i syfte att minimera eventuella risker att elever fuskar vid bedömningssituationer. Rektorn berättar att vissa lärare som undervisar på skolenheten har sin anställning vid en annan skolenhet inom skolbyggnaden och därför inte deltar i de programgemensamma sammanhangen. Rektorn har dock dialog med de övriga rektorerna och stämmer av så att alla lärare som undervisar eleverna på rektorns skolenhet ska samverka kring samma innehåll.

Rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande

Granskningen visar att rektorn skaffar sig kännedom om vilka behov lärarna har av kompetensutveckling gällande frågor om vilseledande i bedömningssituationer. Rektorn verkar också för att lärarna vid behov får möjligheter att utveckla sin kompetens att upptäcka och motverka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn skaffar sig kännedom om vilka behov av kompetensutveckling gällande fusk vid bedömningssituationer som finns bland lärarna. Rektorn berättar att hen i samband med sitt tillträde som rektor föregående termin lät lärarna skriva individuella brev om sina behov av kompetensutveckling. Enligt rektorn och inkommen dokumentation tar rektorn därutöver reda på lärarnas behov av stärkt kompetens kopplat till arbetet mot fusk. Det gör rektorn genom att delta på arbetsplatsträffar och kompetensutvecklingsdagar samt genom att närvara vid och ta del av sammanställningar av de diskussioner lärarna för i ämneslagen och programlagen. Av inkommen dokumentation framgår också att rektorn tar reda på lärarnas behov av kompetensutveckling genom samtal med skolans förstelärare och specialpedagoger samt genom deras och arbetslagets delaktighet i skolenhetens utvärderings- och analysarbete. Andra metoder som rektorn använder sig av är att följa upp ärenden där lärarna misstänkt eller konstaterat fusk och genom att diskutera svårigheter kring examinationsformer med lärarna under medarbetarsamtal. Som exempel har rektorn identifierat behov av att stärka lärarnas kompetens gällande AI-verktyg, generativ AI och fusk samt arbetet med att utforma elevuppgifter utifrån risken för fusk. Detta överensstämmer

också med de behov av kompetensutveckling som lärarna själva framhåller under intervjun. De ger exempel på att de inte riktigt hänger med i den tekniska utvecklingen och att det försvårar för dem att upptäcka pågående fusk i bedömningssituationer där elever försöker fuska med AI-verktyg.

Vidare framgår av granskningen att rektorn verkar för att lärarna får möjligheter att utveckla sin kompetens att upptäcka och motverka vilseledande. Av inkommen dokumentation framgår att rektorn gett förstelärare och en specialpedagog i uppdrag att arbeta fram ett material för att höja lärarnas kunskapsnivå beträffande AI. Materialet innefattar både möjligheter och risker kopplat till användande av AI-verktyg. Såväl rektorn som lärarna berättar att lärarna också tagit del av gemensamma kompetensutvecklingsinsatser rörande AI-verktyg och arbetet med att upptäcka fusk, bland annat om hur lärarna kan följa elevernas arbete i en låst digital skolplattform. De berättar också att en IT-pedagog för gymnasieskolan har i uppdrag att stärka lärarnas tekniska kompetens genom praktisk handledning och utskick av veckobrev, bland annat kopplat till arbetet mot fusk och användning av den låsta provplattformen. Av inkommen dokumentation och intervjuerna med rektorn och lärarna framgår att lärarna också tagit del av kompetensutvecklingsinsatser avseende att förbättra elevernas studieteknik och minska deras stress samt därigenom minska elevernas benägenhet att fuska. Rektorn berättar att hen därutöver skapar strukturer för kunskapsöverföring mellan lärarna. När några lärare testat nya examinationsformer ser rektorn exempelvis till att alla lärare får ta del av resultaten genom att hen inkluderar sådan information i veckobrev till personalen.

Samordnad information på skolan

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att samordna information om betyg, rättigheter och skyldigheter på skolan och som inkluderar frågor om vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt och att lärarna ska informera eleverna på skolan om vad som är tillåtet och inte i anslutning till bedömningstillfällen.

Rektorns arbete med att samordna information om vilseledande på skolan

Granskningen visar att rektorn verkar för att det finns information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter inklusive vilseledande vid bedömningssituationer. Informationen är samordnad, enhetlig och väl avvägd.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att det på skolenheten finns samordnad, enhetlig och väl avvägd information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter som inkluderar frågor om vilseledande. Enligt lärarna

är rektorn aktiv i arbetet med att utveckla gemensamma riktlinjer och såväl rektorn som lärarna och eleverna berättar att skolenheten har generell information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter som innefattar frågor om fusk. Informationen återfinns i ett dokument som skolan kallar ABC, som Skolinspektionen också har tagit del av. I ABC finns samordnad information om skolans förhållningssätt till fusk, hur skolan hanterar situationer vid fusk, information om skolans trivselregler, information om betygssättning samt hur skolan hanterar situationer där underlag för betygssättning saknas. Enligt rektorn pågår också ett arbete med att utforma en bedömningspolicy för skolenheten som är tänkt att konkretisera skolenhetens konsekvenstrappa avseende fusk ytterligare och knyta den till skolans förebyggande arbete mot fusk. Av intervjuerna med rektorn och lärarna framgår att skolenhetens information till eleverna utgår från de gemensamma reglerna i ABC och att den därigenom är enhetlig. Såväl rektorn som lärarna berättar också att den information som skolan ger om vilseledande är väl avvägd i relation till elevgruppen. Som exempel har rektorn uppdragit till mentorerna att diskutera reglerna med eleverna i samband med varje läsårsstart och därefter vid upprepade tillfällen under läsårets gång utifrån avvägningar som de själva gör utifrån elevgruppens behov. Lärarna uppger också att det är tydligt för dem att de ska avsätta mest tid för information när eleverna kommer nya till skolenheten samt i början av varje läsår och att lärarna därefter under mentorstid och i sina olika ämnen anpassar sin information om regler, betygssättning och konsekvenser gällande fusk till behoven i olika klasser.

Rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna tillämpar gemensamma förhållningssätt gällande fusk och användning av generativ AI.

Det framgår av granskningen att rektorn arbetar för att lärarna konsekvent ska tillämpa gemensamma förhållningssätt avseende fusk. Såväl rektorn som lärarna uppger att skolenheten har gemensamma förhållningssätt gällande fusk, att dessa är kända bland lärarna och att lärarna tillämpar dem. De berättar att rektorn beslutar om skolenhetens gemensamma förhållningssätt gällande fusk och att dessa finns dokumenterade i det gemensamma dokumentet ABC. I dokumentet framgår exempelvis att skolan anser det vara fusk om elever kopierar från internet, lånar en kamrats arbete, använder mobiltelefoner under prov eller använder AI-verktyg på ett otillåtet sätt. Enligt rektorn och av inkommen dokumentation framgår att rektorn både förankrar och följer upp förhållningssätten bland personalen genom att gå igenom och diskutera dem med lärarna i början av läsåret samt under kompetensutvecklingsdagar, programlagsträffar och ämnesträffar. Rektorn och lärarna berättar också att rektorn leder ett arbete för att utveckla skolans gemensamma förhållningssätt till fusk givet den snabba tekniska utvecklingen. Inom ramen för detta arbete har en

IT-pedagog på skolan utformat en matris med skolgemensamma ramar för när AI-verktyg är tillåtna och inte tillåtna, vilken samtliga undervisande lärare på skolenheten tagit del av. Enligt rektorn och lärarna har de också en samsyn kring vad som är fusk, såväl i användningen av AI-verktyg som när det gäller mer traditionella metoder för fusk såsom fusklappar.

Rektorns arbete för att lärarna ska informera eleverna om vad som gäller vid vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna bedriver ett aktivt arbete för att göra informationen om vilseledande känd bland eleverna.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna arbetar aktivt med att informera eleverna om deras rättigheter och skyldigheter gällande fusk och användning av AI-verktyg. Av intervju med rektorn och lärarna samt av dokumentationen från huvudmannen framgår att skolan har rutiner för hur informationen till eleverna ska gå till. Som exempel har rektorn tydliggjort att samtliga elever på skolenheten ska få information om fusk muntligt och skriftligt i samband med uppstart av nytt läsår och uppdragit åt mentorerna att genomföra detta. Rektorn ger också exempel på att hen informerar om reglerna under föräldramöten, programråd och skolråd samt uppdrar åt elevrepresentanterna att föra informationen vidare till sina klasser. Därutöver går mentorer och lärare igenom reglerna med eleverna utifrån deras behov under läsårets gång. Av dokumentationen från huvudmannen framgår vidare att skolans regler avseende fusk alltid finns tillgänglig för elever och vårdnadshavare på skolans hemsida samt att de också finns uppsatta i skolans lokaler.

Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetssätt på skolenheten för att hantera vilseledande samt för att de gemensamma arbetssätten ska vara kända bland lärarna.

Rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetssätt för att hantera vilseledande

Granskningen visar att rektorn ser till att det finns gemensamma arbetssätt för hur situationer där en eller flera elever vilseleder ska hanteras och ger ett aktivt stöd i sådana situationer.

Det framgår av granskningen att rektorn ser till att det finns arbetssätt som är gemensamma för hur rektorn och lärarna ska hantera situationer när elever försökt vilseleda. Av samtliga intervjuer och av inkommen dokumentation framgår att det finns gemensamma arbetssätt för hur skolan ska hantera fusk och att de är dokumenterade i dokumentet ABC. Bland annat finns en

konsekvenstrappa som skolan ska följa i fall där elever bryter mot trivselregler, inkluderat situationer där fusk förekommer. Som exempel kan läraren visa ut eleven från återstående tid av passet och kontakta mentorn. Andra exempel är att rektorn vid upprepat fusk kallar eleven och dess vårdnadshavare till möte och att rektorn kan besluta om att ge eleven en skriftlig varning eller till sist stänga av eleven helt eller delvis från undervisningen. Enligt lärarna är arbetsgången och konsekvenserna vid fusk tydliga för dem. Dokumentationen tydliggör förvisso inte att, vem eller när personalen ska informera rektorn om fall av fusk. Enligt såväl rektorn som lärarna har dock rektorn muntligen tydliggjort för personalen att de ska rapportera alla fall av konstaterat fusk till rektorn och de uppger att det är så lärarna också arbetar. Enligt rektorn pågår ett arbete på skolenheten med att förtydliga dokumentationen vad gäller just fusk. Rektorn berättar också att hen kontrollerar att lärarna följer rutinerna och dokumenterar samtliga disciplinära händelser inkluderat alla fall av fusk. Under föregående termin mottog rektorn information från lärarna om cirka 15 fall av fusk och använde konsekvenstrappans samtliga steg.

Av granskningen framgår vidare att rektorn har beredskap och ger ett aktivt stöd till lärare och elever att hantera situationer som rör eventuellt vilseledande. Enligt såväl rektorn som lärarna utgör de gemensamma reglerna i sig ett stöd för lärarna att hantera eventuella misstankar om fusk. Rektorn och lärarna berättar också att rektorn finns till hands för lärarna i situationer där de misstänker eller upptäcker fusk. Bland annat handlar det om att i fall av fusk stödja lärarna i val av metoder för att kunna säkerställa elevens kunskaper och att tydliggöra att det i oklara fall är lärarens bedömning som gäller. För att stödja eleverna i skolarbetet och motverka att de ska känna behov av att fuska driver skolan också ett aktivt arbete för att stärka elevernas studieteknik samt erbjuder extra studiepass och möjligheter att läsa om kurser i kärnämnen.

Rektorns arbete för att de gemensamma arbetssätten ska vara kända bland lärarna

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna konsekvent tillämpar gemensamma arbetssätt gällande vilseledande och användning av generativ AI.

Det framgår av granskningen att rektorn ser till att lärarna känner till rutinerna för hur de ska hantera situationer där elever vilseleder. Enligt såväl rektorn som lärarna är de gemensamma arbetssätten avseende hantering av fusk väl förankrade bland lärarna. Enligt rektorn och inkommen dokumentation framgår att rektorn i samband med läsårsstart går igenom skolans gemensamma rutiner avseende vilseledande med lärarna för att de ska veta vad som förväntas av dem samt påminner om rutinerna i sina veckobrev till personalen. Rektorn berättar att samtliga lärare på skolenheten också tagit del av den matris med gemensamma riktlinjer för användning av AI-verktyg som skolenheten nyligen utarbetat. I

intervju med lärarna ger de exempel på att rektorn har gått igenom skolenhetens regler och arbetssätt gällande fusk i programarbetslaget och då även tydliggjort att rektorn vill få information om samtliga fall av fusk som lärarna upptäcker. Enligt rektorn följer hen också upp lärarnas arbetssätt, exempelvis genom att besöka examinationer.

Lärarnas beredskap och arbetssätt

Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande samt lärarnas arbete för att utveckla sina bedömningssituationer.

Lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet med att utforma bedömningssituationer och betygsunderlag och att de i detta arbete tar hänsyn till risker för vilseledande. Den information eleverna får av lärarna i syfte att motverka vilseledande är också samordnad, väl avvägd och enhetlig.

Av granskningen framgår att lärarna aktivt och medvetet arbetar för att kontrollera bedömningssituationerna och elevernas skoluppgifter, inklusive gymnasiearbetet, så att de bedömningsunderlag de inhämtar är tillförlitliga. Lärarna berättar att de inhämtar sina bedömningsunderlag genom skriftliga och muntliga prov och redovisningar och att de har strategier för att kunna säkerställa tillförlitligheten i de olika redovisningssätten. Som exempel genomför eleverna skriftliga prov och redovisningar under lärarnas övervakning, med papper och penna eller i en låst digital provplattform där lärarna har kontroll över de källor som eleverna har tillgång till och kan följa elevernas skrivhastighet och språk. Av huvudmannens redovisning framgår också att eleverna vid prov endast får använda sin skoldator, att lärarna ger dem provkoder muntligt istället för att skriva dem på tavlan samt att eleverna vid behov av kommunikation med lärarna använder en chatt i den låsta provplattformen. Lärarna berättar vidare att de reducerar risken för fusk i samband med muntliga presentationer genom att eleverna skriver sina talmanus i låst provplattform och genom att ställa kontrollfrågor till eleverna utifrån innehållet. Vid bedömningssituationerna kontrollerar lärarna också om eleverna har med sig material eller teknik som möjliggör fusk, samlar in mobiltelefoner samt placerar eleverna med avstånd till varandra. Vidare uppger lärarna att de har metoder för att kunna kontrollera elevernas gymnasiearbeten. De berättar att det är ämneslärare som är handledare för elevernas arbeten och att det på skolenheten finns gemensamma arbetssätt

som de också följer. Som exempel skriver eleverna all sin text och anger sina källor i ett dokument som lärarna delar. Lärarna följer därigenom kontinuerligt elevernas skrivande och har regelbundet avstämningar med dem under skrivprocessen där de ställer frågor till eleverna om texten. Av inkommen dokumentation framgår att lärarna också kontrollerar elevernas förståelse för innehållet genom att de får sammanfatta och presentera sina gymnasiearbeten för elever i gymnasieår 2. Lärarna berättar att de även förbereder eleverna inför den arbetsprocess med källhänvisningar som gymnasiearbetet innebär genom att eleverna får göra ett liknande men mer avgränsat arbete i gymnasieår 2.

Vidare framgår av granskningen att lärarna ger information till eleverna som är enhetlig, samordnad och väl avvägd i syfte att motverka vilseledande. Såväl rektorn som lärarna och eleverna berättar att eleverna får samstämmig information om skolans förhållningssätt och arbetssätt när det kommer till fusk. Rektorn och lärarna uppger att lärarnas information till eleverna enhetligt utgår från de gemensamma reglerna i skolenhetens ABC, där information om fusk är samordnad med information om elevernas rättigheter och skyldigheter samt betygssättning. Därtill utgår lärarnas information till eleverna från den gemensamma matris som tydliggör gränser för AI-användning och vad som är tillåtet och inte i olika situationer. Lärarna berättar att mentorerna ger information till samtliga elever i samband med varje läsårsstart och att de därefter ger eleverna ytterligare information om fusk utifrån avvägningar som de själva gör utifrån elevgruppens behov. I intervju med eleverna uppger de också att de har kännedom om skolans regler och konsekvenser gällande fusk och att de uppfattar gränserna som tydliga för vad som är tillåtet när det gäller användningen av generativ AI. Som exempel berättar de att det är tillåtet för dem att använda AI-verktyg som hjälpmedel för att få idéer i sitt skolarbete samt för att sammanfatta och bearbeta information.

Av granskningen framgår vidare att lärarna upplyser eleverna om att AI-verktyg inte garanterar att en text är korrekt eller håller hög kvalitet och att det alltid är eleven själv som ansvarar för innehållet i en skoluppgift. Lärarna berättar att de i samband med specifika arbetsuppgifter samtalar med eleverna om möjligheter, risker och elevens ansvar kopplat till användning av AI-verktyg samt att IT-pedagogen också besöker klasserna under lektionstid för att förankra sådana kunskaper hos eleverna.

Lärarnas arbete för att utveckla sin bedömningspraktik

Granskningen visar att lärarna återkommande följer upp bedömningssituationer och betygsunderlag för att utveckla sin bedömningspraktik och tar i detta arbete hänsyn till de risker som finns i syfte att motverka vilseledande.

Av granskningen framgår att lärarna följer upp sina examinationsformer i syfte att motverka fusk. Lärarna ger exempel på att de under föregående termin

gemensamt utvärderade sina examinationsformer under ledning av skolans programsamordnare och IT-pedagog. De uppger att det bland annat innefattade hur de genomför examinationer i praktiken såsom hur de placerar eleverna i klassrummet, hur de ska se på inlämningsuppgifter och kladdpapper, hur de ska hantera elevers behov av toalettbesök samt att eleverna ska visa för lärarna att de inte skrivit stödord på sina underarmar. Lärarna berättar att de därutöver kontinuerligt följer upp sina examinationsformer som en del i arbetet med att planera för kommande examinationer. De ger därtill exempel på att de tidigare läsår också inhämtat elevers uppfattning om vilka olika tillvägagångssätt elever använder sig av när de fuskar, även om det inte sker med någon regelbundenhet. Lärarna berättar att de genom sin uppföljning bland annat har kännedom om att elever som fuskar ofta är elever som har svårigheter i skolarbetet och därför fuskar upprepade gånger, något som också bekräftas i intervju med eleverna.

Vidare framgår av granskningen att lärarna arbetar kontinuerligt för att utveckla sin förmåga att göra avvägningar i sin bedömningspraktik utifrån riskbedömningar givet den snabba tekniska utvecklingen. Rektorn och lärarna uppger att lärarna driver ett aktivt arbete för att utveckla sin bedömningspraktik och arbete med att skapa tillförlitliga bedömningssituationer. Lärarna berättar att de försöker hålla sig uppdaterade i teknikutvecklingen och ger flera exempel på att de förändrat sina sätt att utforma bedömningssituationer under de senaste åren för att minska risken för fusk med hjälp av AI-verktyg. Bland annat har samtliga lärare upphört med att använda skriftliga inlämningsuppgifter som underlag för bedömning och utvecklat sina metoder att kvalitetssäkra bedömningar av elevernas gymnasiearbeten.

Upptäcka och hantera vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas beredskap för att upptäcka och hantera situationer där elever vilseleder.

Lärarnas beredskap för att hantera situationer där elever vilseleder

Granskningen visar att lärarna på flera sätt har en god beredskap i form av strategier och arbetssätt för att upptäcka och hantera situationer där en eller flera elever vilseleder. Dock använder sig inte alla lärare aktivt och medvetet av dessa strategier vid bedömningssituationer som sker på plats i en lektionssal.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar aktivt med att informera eleverna om hur skolan hanterar fall av vilseledande och vilka konsekvenser vilseledande kan få för eleverna. Lärarna uppger att de med utgångspunkt i skolenhetens dokument ABC ger information till eleverna om hur skolan hanterar fusk och om vilka konsekvenser fusk kan få för eleverna. De berättar att de ger eleverna sådan information såväl i samband med att eleverna börjar på skolenheten som vid

läsårsstarter samt under läsårens gång. Samtliga intervjuade elever uttrycker också att lärarna är tydliga och samspelta i sin information om hur de hanterar fall av fusk. Eleverna ger exempel på att de känner till att lärarna i fall av fusk ogiltigförklarar elevens prov och kontaktar mentorn för vidare samtal med eleven samt att upprepade fall av vilseledande kan leda till samtal med rektorn, varning och till sist avstängning.

Vidare framgår av granskningen att lärarna i varierande mån använder olika strategier för att upptäcka fusk vid bedömningssituationer på plats i en lektionssal. Lärarna ger flera exempel på hur de arbetar för att kunna upptäcka elevernas eventuella försök till vilseledande. Som exempel samlar de in elevernas mobiltelefoner, kontrollerar att eleverna inte har med sig annan otillåten utrustning, placerar elever på ett medvetet sätt med avstånd till varandra och rör sig i klassrummet. Av inkommen dokumentation framgår att lärarna använder ett digitalt verktyg där de kan följa elevernas skrivprocess. De intervjuade lärarna uppger att de har liten insyn i hur andra lärare på skolenheten arbetar men att de ändå upplever en god samsyn i kollegiet kring metoder för att upptäcka fusk vid genomförande av examinationer. De berättar samtidigt att fusk förekommer bland eleverna och att det exempelvis är svårt att kontrollera om eleverna har med sig en extra mobiltelefon. Enligt såväl lärarna som eleverna är det också vanligt att lärarna inte identifierar misstänkt fusk i stunden utan först när de i efterhand kan konstatera att eleven har presterat ovanligt bra i en examinerande uppgift. Enligt eleverna skiljer det sig också mycket åt mellan olika lärare hur aktiva de är i arbetet med att upptäcka fusk i bedömningssituationer i klassrummet. De berättar att vissa lärare inte är uppmärksamma på om elever fuskar, att det är något som eleverna lär sig och som vissa elever ofta utnyttjar genom att ha med en fusklapp, en mobiltelefon eller att prata med någon kamrat. Enligt eleverna är det heller inte en effektiv metod att placera dem med avstånd till varandra eftersom klassrummen är små och eleverna ändå ser varandras arbeten. Rektorn uppger dock att det finns möjlighet för lärarna att genomföra prov i skolans aula som är större än klassrummen och att vissa lärare, men inte andra, väljer att genomföra sina examinationer i den.

Av granskningen framgår vidare att lärarna har arbetssätt för att upptäcka plagiat och bedöma risken för att elever med hjälp av AI genererat en text, bild eller annat innehåll i anslutning till gymnasiearbetet. Lärarna uppger att de följer gemensamma riktlinjer för hur de ska arbeta för att kunna upptäcka fusk i elevernas gymnasiearbete. De ger exempel på att elevernas handledare delar elevernas arbetsdokument, att de kontinuerligt följer elevernas skrivprocess och att de och har bestämda datum för avstämning med eleverna kring olika delar av arbetet. Lärarna berättar också att de är noga med att eleverna endast skriver i det tillåtna dokumentet, att de kontrollerar elevernas källhänvisningar, ställer kontrollfrågor utifrån texten och att de är uppmärksamma på tecken på om elevernas texter är AI-genererade. Lärarna uppger att de genom sina

kontrollfrågor till eleverna snabbt kan avslöja om eleverna fuskat med hjälp av generativ AI och att det finns exempel på att det förekommit. Lärarna berättar vidare att de vid sidan av gymnasiearbetet inte använder sig av uppgifter som eleverna arbetar med utanför lektionstid i sin bedömning.

Vidare framgår av granskningen att lärarna är särskilt uppmärksamma vid genomförandet av nationella prov för att minska riskerna för vilseledande. Vid nationella prov använder sig lärarna av samma strategier som vid andra bedömningssituationer i klassrummet, såsom att eleverna skriver proven i en låst provplattform och inte har tillgång till otillåten utrustning, men de är extra noga med att säkerställa att eleverna inte ska kunna fuska. Varken lärarna eller eleverna uppger sig heller känna till att fusk vid nationella prov förekommit under de senaste åren.

Av granskningen framgår också att lärarna använder sig av strategier för att göra överväganden och hantera situationer som handlar om fusk. Lärarna berättar att det finns gemensamma arbetssätt på skolan för hur de ska hantera fall av vilseledande i bedömningssituationer och att de alltid följer dessa. Som exempel berättar de att lärarna underkänner provet, att den undervisande läraren samtalar med eleven om fusksituationen och informerar elevens mentor samt att mentorn i sin tur kontaktar rektorn och vårdnadshavarna. Lärarna berättar också att de i fall där de känner osäkerhet inför om en elev fuskat ger eleven en ny möjlighet att redovisa sina kunskaper men i en annan redovisningsform.

Identifierat utvecklingsområde

Det skiljer sig åt mellan lärarna vilken uppmärksamhet de har vid fysiska bedömningssituationer

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att skolenheten behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Verka för att alla lärare aktivt använder strategier för att motverka och upptäcka vilseledande vid bedömningssituationer på plats i lektionssal

Av skollagen framgår att läraren vid betygssättning ska sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.[1] För att med säkerhet kunna avgöra vilket betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper behöver läraren ha utformat ändamålsenliga bedömningssituationer som kan säkerställa ett brett och varierat betygsunderlag.[2] Ju tyngre vägande bedömningssituationen är, desto viktigare blir det också att genomförandet sker på ett tillförlitligt sätt. Det är särskilt viktigt när betyget kan få en större betydelse för eleverna, till exempel som grund för behörighet och urval till nästa utbildningsnivå.[3] Betyg kan användas på olika sätt: för att följa elevernas kunskapsutveckling, för utvärdering av verksamheten och för behörighet och urval till fortsatta studier. Det är därför viktigt att betygen är rättvisande och likvärdiga och betygssättningen rättssäker.[4]

Av granskningen framgår att lärarna på skolenheten har vissa strategier och arbetssätt för att upptäcka vilseledande i samband med bedömningssituationer på plats i lektionssal. Det skiljer sig dock åt mellan lärarna hur pass aktivt och medvetet de använder sig av sådana tillvägagångssätt för att motverka och upptäcka vilseledande. Detta riskerar medföra att elever fuskar utan att bli upptäckta vid olika examinationstillfällen, något som också förekommer på skolenheten. Att inte alla lärare på skolenheten arbetar lika medvetet och aktivt för att upptäcka vilseledande, riskerar även leda till att eleverna inte behandlas likvärdigt. Detta kan i sin tur bidra till en osäkerhet bland eleverna eller otydliga

[1] 15 kap. 24 § andra stycket skollagen (2010:800).
[2] Skolverket (2025). *Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning.* Stockholm: Skolverket. SKOLFS 2022:417, s. 18, 20.
[3] Skolverket (2025). *Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning.* Stockholm: Skolverket. SKOLFS 2022:417, s. 20.
[4] Skolverket (2025). *Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning.* Stockholm: Skolverket. SKOLFS 2022:417, s. 5.

förväntningar i skolans arbete med att motverka fusk och otillåten användning av AI-verktyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i högre grad verkar för att alla lärare aktivt och medvetet använder sig av strategier för att upptäcka vilseledande vid bedömningssituationer som de genomför på plats i lektionssalar. Eftersom det finns lärare som undervisar elever på skolenheten som inte deltar i vissa skolenhetsgemensamma möten rekommenderar Skolinspektionen att rektorn säkerställer att utvecklingsarbetet även innefattar dessa lärare. Skolverket har material som kan användas i detta arbete: Från bedömningar till betyg - Skolverket[5].

På Skolinspektionens vägnar

X Marcus Rönnegard

Marcus Rönnegard
Beslutsfattare
Signerat av: Marcus Rönnegard

X Lena Johansson

Lena Johansson
Föredragande
Signerat av: Lena Johansson

I handläggningen av ärendet har även utredarna Ulf Pantzare och Helen Lundell Sjöberg medverkat.

[5] Skolverket (2025). *Från bedömningar till betyg. < https://www.skolverket.se/prov-och bedomning/betyg/fran-bedomningar-till-betyg#Fuskochotillatnaverktyg >.* Hämtad 2026 11-02.

Bilaga 1: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom granskat område bedöms om verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Frågeställningar

1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Kvalitetskriterier:

- Förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande
- Samordnad information på skolan
- Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Kvalitetskriterier:

- Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag
- Upptäcka och hantera vilseledande

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen intervjuade elever och personal på Uddevalla gymnasieskola, Agneberg EK den 15–16 september 2026. Intervjuerna genomfördes digitalt via länk av utredarna Ulf Pantzare och Lena Johansson.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av följande:

- en gruppintervju med fyra elever som studerar gymnasieår 2 och 3 på ekonomiprogrammet
- en gruppintervju med fyra lärare som undervisar elever i gymnasieår 1–3 på ekonomiprogrammet
- en intervju med ansvarig rektor för skolenheten
- dokument som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från de digitala intervjuerna och getts tillfälle att yttra sig.

De samlade iakttagelserna från alla verksamheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras våren 2027.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionen ska granska verksamheters kvalitet

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.[6]

Betyg ska utgå från en bedömning av elevens kunskaper

I skollagen (2010:800) anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § skollagen). Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation (2 kap. 10 § skollagen). I förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (nedan Lgy25)[7] anges att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar).

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen). Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § skollagen). Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (15 kap. 24 § andra stycket skollagen).[8] Vid betygssättning i ett ämne

---

[6] 26 kap. 20 § skollagen (2010:800).
[7] Lgy25 gäller för utbildningar som påbörjas från och med 1 juli 2025. Se förordning (2024:662) om ändring i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 (benämns Lgy11).
[8] Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (SFS 2022:146).

på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (15 kap. 25 a § skollagen).[9] Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne (Lgy25, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg).[10]

I gymnasieskolan får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper (5 kap. 17 § första stycket 2 skollagen). En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § tredje stycket skollagen).

Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har (Lgy 25, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter). Alla som arbetar i skolan ska i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför. Läraren ska klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen (Lgy25, avsnitt 2.2 Normer och värden).

---

[9] Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas.

[10] Äldre lydelse (Lgy11): Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs (SKOLFS 2022:13).